

Modaal-epistemisch Godsargument 2.0

Bijdrage voor Forum C - Emanuel Rutten

Op dit forum en elders is regelmatig het modaal-epistemisch argument voor het bestaan van God ter sprake gekomen. Het betreft een van de Godsargumenten die ik enkele jaren geleden ontwikkelde in het kader van mijn wijsgerig onderzoek naar klassieke en hedendaagse redelijke argumenten voor theïsme. Sinds ik dit argument bedacht en introduceerde hebben velen geprobeerd om het inhoudelijk te weerleggen.

Hoewel ik van mening ben dat geen van alle tot dusver ingebrachte tegenwerpingen succesvol is, hebben ze er wel toe geleid dat bijna alle aandacht uitging naar het analyseren en ontkrachten ervan. Nu er zich de laatste tijd geen nieuwe objecties meer aandienen die het overwegen waard zijn, kan langzaam maar zeker de aandacht verlegd worden naar het nadenken over manieren om het argument nog sterker te maken. In deze bijdrage geef ik daartoe een eerste aanzet.

Zoals regelmatig besproken, luidt de eerste premissie van het modaal-epistemisch argument als volgt: alles wat mogelijk waar is kan ook gekend worden. Al het mogelijk ware is anders gezegd kenbaar. Of nog preciezer uitgedrukt: voor iedere bewering die waar is in tenminste één mogelijke wereld, is er ook tenminste één mogelijke wereld (dezelfde wereld of een andere) waarin deze bewering waar is en bovendien geweten wordt dat ze waar is.

Samen met de tweede premissie van het argument, namelijk dat het onmogelijk is om te weten dat God niet bestaat, volgt dan logisch dat God bestaat. Want als God niet zou bestaan, dan zou de bewering 'God bestaat niet' waar zijn en dus eveneens mogelijk waar zijn. Alles wat het geval is, is immers uiteraard ook mogelijk. Maar dan zou op grond van de eerste premissie de bewering 'God bestaat niet' kenbaar zijn, wat in tegenspraak is met de tweede premissie. De tweede premissie stelt immers dat de bewering 'God bestaat niet' onkenbaar is.

Nu kunnen we ons afvragen of we de eerste premissie eigenlijk wel nodig hebben om de conclusie af te leiden dat God bestaat. Is de eerste premissie niet zwaarder dan nodig? Kunnen we met behoud van de conclusie dat God bestaat, de premissie dat al het mogelijk ware kenbaar is wellicht vervangen door een premissie die veel zuiniger, bescheidener en daarmee nog plausibeler is?

Welnu, dat kan inderdaad. We kunnen als eerste premissie iets kiezen wat veel spaarzamer is dan de huidige eerste premissie. Mijn voorstel is als volgt: voor iedere bewering die waar is in tenminste één mogelijke wereld *waarin zich actoren bevinden die over kennis beschikken*, is er ook tenminste één mogelijke wereld (dezelfde wereld of een andere) waarin deze bewering waar is en bovendien geweten wordt dat ze waar is.

Deze nieuwe eerste premissie is een stuk zuiniger dan de originele eerste premissie. Er wordt immers niet langer geëist dat alles wat waar is in *wat voor een mogelijke wereld dan ook* kenbaar is. Er wordt alléén nog maar geëist dat alles wat waar is in een mogelijke wereld *met daarin kennende actoren* kenbaar is. En dat is een minder vergaande, bescheidenere en dus nog plausibelere premissie.

De onderliggende gedachte is kortgezegd dat we de stap van het bestaan van een mogelijke wereld waarin iets waar is naar het bestaan van een mogelijke wereld waarin die waarheid ook gekend wordt met nog meer vertrouwen kunnen maken als er zich al kennende actoren

bevinden in de eerste mogelijke wereld. Die mogelijke wereld heeft dan namelijk al een bepaalde affiniteit met kennis en kenbaarheid.

Uit deze spaarzamere, nieuwe eerste premissie volgt samen met de ongewijzigde tweede premissie nog altijd logisch dat God bestaat. Want als God niet zou bestaan, dan zou de bewering 'God bestaat niet' waar zijn in onze wereld. Nu is onze wereld een wereld met kennende actoren. Wij bestaan immers en wij zijn als mensen ontgezegdelijk kennende actoren! Kortom, de bewering 'God bestaat niet' zou dan waar zijn in een mogelijke wereld *met kennende actoren*. Uit de zuinigere eerste premissie volgt dan opnieuw dat de bewering 'God bestaat niet' kenbaar zou zijn, wat wederom in tegenspraak is met de tweede premissie. Die zegt immers dat de bewering 'God bestaat niet' onkenbaar is. Kortom, God bestaat.

Zo krijgen we dus een modaal-epistemisch argument voor het bestaan van God waarvan de eerste premissie nog plausibeler is dan de eerste premissie van de oorspronkelijke versie van het argument. We krijgen met andere woorden een nog sterkere versie van het modaal-epistemisch argument. Voor de aardigheid zouden we deze krachtigere versie *modaal-epistemisch argument 2.0* kunnen noemen.

De geschetste aanscherping van het genoemde argument laat zien dat en hoe het argument nog verder versterkt kan worden. Suggesties voor andere nadere aanscherpingen van de eerste of eventueel tweede premissie zijn uiteraard van harte welkom. Ik ben benieuwd.